

Veckobladet

Vi hade hoppats att det skulle finnas en rödgrön slutuppgörelse om budgeten i Lunds kommun att rapportera i det här numret, men det har suttit hårt åt och budgeten är inte klar. Vi återkommer.

Statsbudgeten är däremot färdig. För att redovisa och diskutera den budgetuppgörelse som partistyrrelsen godkände hade den gjort en stor sammandragning med bland annat representanter för förpartidistrikten. Riksdagsman Lars Bäckström höll inledningen och vi återger den här, naturligtvis för att den är viktig och intressant men också för att vi tycker det är trevligt med vänsterpartister som fortfarande åberopar sej på Karl Marx och, i smyg, även Vladimir Iljitsj Lenin.

Det blev som sej bör en diskussion efter Bäckströms redovisning. Kritik framfördes bland annat av Camilla Sköld Jansson, riksdagsledamot från Jämtland, som också sitter i partistyrrelsen. Där hade hon inte reserverat sej när budgetuppgörelsen godkändes, och då var det dålig stil att invända efteråt, tycker VB:s rapportör.

Det berättas även om kritiker från Skåne som Bäckström slog i skallen med marxistiska argument. De får gärna slå tillbaka här i VB.

I nästa nummer räknar vi med att referera programdebatten mellan bland annat Ali Esbat och Johan Lönnroth på vänsterpartiets medlemsmöte nu i veckan. Tills vidare uppmanar vi till studium av Mats Bohgard debattinlägg på sidan 4. Och till många med- och motinlägg. Programtexterna finns alltså tillgängliga på vänsterpartiets hemsida.

Patologen, inte Anatomen

Å-propos Gunnar Sandins fina artikel i Veckobladet (nr 27) om Lars-Arne Norborg måste jag tyvärr meddela att Sandin inte mindes rätt: Det var den gamla "Patologen" som revs och ersattes med nuvarande "Byrålogen". Gamla Anatomen finns kvar (ritad av Helgo Zettervall och belägen mitt emot Zettervalls privata villa vid Sandgatan).

Per-Åke

Lars Bäckström försvarar budgetuppgörelsen: – Vänstern är inte längre en dörrmatta

– Kamrater och partivänner, som riksdagsledamot och gruppledare har jag talat många gånger i riksdagen, men det har kanske aldrig känts så roligt och viktigt att få göra det som idag. För idag talar jag inte till motståndare eller för väljare, utan just med partikamrater och partivänner.

Jag tror inte att det har samlats så många socialister i gamla riksdagshuset sedan jag deltog på kommunistisk ungdomskongress i just det här huset våren -77. Det har nog aldrig samlats så många feminister i huset som idag.

Sedan -77 har det hänt mycket i vår parti, ja i hela den radikala vänstern både i och utanför Sveriges gränser. Partiet har utvecklats till det breda socialistiska och feministiska vänsterparti, det röda och gröna parti som vi drömde om en gång. Då var delmålet att nå 6 procent. Idag är vi allt lite missnöjda med vårt näst bästa val när vi 2002 "bara" nådde drygt 8 procent.

Jag har upplevt de tider i riksdagen när vi inte ens fick reservera oss i utskotten, inte ens tala i alla

utskott. Sett när de andra partierna gick ut eller tog lunch när vpk:s representanter skulle tala i kammaren. För socialdemokraterna var vpk något av en röd dörrmatta. När socialdemokraterna stöddigt sa att vpk dom förhandlar man inte med. Dom får stödja oss om dom vill eller ta konsekvenserna. Vpk:s ledamöter accepterade naturligtvis inte den rollen och vpk agerade nog så ofta kraftfullt som en röd tribun. Men vpk i riksdagen kunde mera sällan direkt påverka besluten.

Nu är vi något mer!

Idag är bilden en helt annan. Idag är vi fortfarande röda tribuner, men vi är också något mer. Idag finns och agerar partiet i alla utskott och organ, och på alla nivåer från utrikesnämnd till ordförande och vice ordförande i viktiga utskott. Idag lägger knappast regeringen något förslag utan att först ha förhandlat med vänsterpartiets representanter. Partiet gör skillnad. Besluten i riksdagen skulle se helt annorlunda ut om inte vänsterpartiet drog gränser mot höger och vred verklig-

heten åt vänster. Partiet av idag har en så stark ställning i riksdagen, att regeringen till och med har känt sig tvingad att anställa politiskt sakkunniga i regeringskansliet som är medlemmar i vänsterpartiet.

Faktum är att inget annat vänstersocialistiskt parti i Väst- och Nordeuropa har en så stark parlamentarisk ställning som vårt parti. Det har bidragit till att Sverige skiljer sig positivt från andra länder.

Borgarna säger att Sverige halkar efter men dom har fel. Vi halkar bara efter när det gäller skattesänkningar och nyliberala lösningar. Sverige rycker istället ifrån andra stater i Europa när det gäller, rättvisa, ökade reallöner, fackliga rättigheter, miljömål och lagstiftning för att utveckla kvinnornas rätt. Det känner alla som lever och verkar i Sverige och det var en av anledningarna till att folket så kraftfullt sade nej till EMU.

Bildt fick tji

En av de frågor där vi agerar kraftfullt är statens budget. Vi har nu tillsammans med socialdemokraterna och miljöpartiet tagit beslut om sex årsbudgetar. Det politiska läget är ett helt annat än när vi började vårt samarbete. Carl Bildt, moderaten, spådde en röd-grön röra men det blev det inte. Det blev Bildt som gick, och Lundgren går nu i höst men vår röd-gröna reda består.

Under de gångna åren har både offentliga underskott och massarbetslösheten kämpats ner. Kommunerna har fått tillbaka en del av det som försvann i början av 90-talet. Efter år av minskad sysselsättning i kommunerna har kommunerna åter kunnat öka antalet anställda de senaste åren. Fast bilden för kommande år ser nu återigen mörk ut i många kommuner.

Så vi är inte nöjda – en nöjd vänsterpartist är lika vanligt som en nöjd bonde. Vi är inte heller stolta för vi gör bara det vi lovade. Men vi skulle få skämmas om vi inte tog vårt ansvar inför våra väljare och för alla de kvinnor och män som behöver solidariteten. Vi har sett till att minska och motverka de klyftor som skapas av klassamhället och manliga maktstrukturer. Vi har sett till att

Forts. på sid 2.

Mp & v om skånsk väg & järnväg

Arbetet med förverkligandet av den stora infrastrukturplanen rullar vidare. Ett slag verkade det som om planen skulle krascha redan i starten eftersom investeringar i miljardklassen skulle skjutas på framtiden, men förhandlingarna mellan regeringen och samarbetspartierna har undanröjt det hotet om man får tro Karin Svensson Smith (se VB nr 24). Bland annat har återuppbygget av järnvägen till Dalby kommit upp på Banverkets listan igen. Därför kan det finnas anledning att påminna om, och en smula kritiskt diskutera, vad miljöpartiet och vänsterpartiet tyckte i somras när region Skåne diskuterade planerna. Det gjordes bland annat i form av en gemensam reservation från Vilmer Andersen (v) och Anders Lindeberg (mp).

En obönhörlig process?

"Samhällsutvecklingen går mot ökade transporter", inleds deras text. Redan här finns det anledning att stanna upp. En hörnsten i det radikala miljötänkandet har åtminstone sen 1970-talet varit att samhällets totala transportvolym borde begränsas. Även miljövänliga fordon kräver resurser vid tillverkning och drift, och man kan också undra över människans långsiktiga uthållighet i ett samhälle där hon i genomsnitt förflyttar sej flera mil om dagen, med den tid som detta kräver. Ett botemedel är ökad återgång till lokal produktion (det är absurt att mjölk varje dag ska transporteras från Tyskland till Sverige), en annan en vettigare stads- och samhällsplanering som gör förflyttningarna kortare.

Det förvånar allt framför allt miljöpartiet men även vänsterpartiet kritiklöst accepterar den ständigt ökade transportvolymen. Den miljövänligaste transporten är en som inte behöver göras.

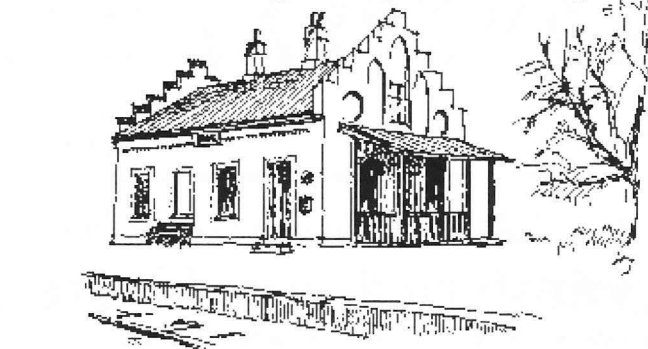
Ingen dörrmatta ...

Forts. från sid. 1.

Sverige blir lite mindre grått och lite rödare och nog så viktigt lite grönare.

Efter förra valet tog vår parti-styrelse beslut om ett gemensamt program med s och mp på 121 punkter. Där finns många bra och radikala punkter. Punkter som jag som anser mig vara både socialist, marxist och feminist känner mig mycket bekväm med. Men där finns också en punkt som sätter en bestämd gräns för vad vi kan utträta i riksdagen. Det är den punkt i parti-styrelsens beslut som säger att vi i riksdagen skall hålla de utgiftstak för budgeten som redan är satta.

Det var den punkten som tvang oss att acceptera en sänkt nivå i sjukersättningen från 80 till 78 procent. Det var den punkten som tvang oss att acceptera en förlängd sjuklöneperiod för arbetsgivarna med en tredje vecka. Detta var två

Foteviks station på Falsterbobanan, ritad av en domkyrkoarkitekt. Inte särskilt framsynt att riva upp det spåret.

Trafiksäkerhet och kollektivitet

Det är påtagligt, och glädjande, hur mycket större plats som säkerhetsfrågorna har fått i den svenska trafikdebatten på senare år. Mp/v ansluter sej till tendensen genom att i reservationen föreslår fler 2+1-vägar, eller vajervägar som de också kallas.

Detta har blivit en skiljefråga mellan höger och vänster, eftersom åtminstone moderater i aktuella yttranden om infrastrukturen föreslår att 2+1-vägarna ska ersättas med motorvägar, med den milt sagt skruvade motiveringen att vägnas breddväxling tvingar fram onödiga accelerationer och inbromsningar som ökar utsläppen. Minsta kostnadsnyttekalkyl visar 2+1-vägarna ger många gånger större trafiksäkerhetsvinst per investerat belopp.

Mp/v vill ta av de vägnaslag som en majoritet i regionstyrelsen förordar och satsa på kollektivtrafik. Som ett konkret exempel pekar man på vägtrafiken mellan Malmö och Näset, där det finns önskemål om fyrfilig väg även söderut från Vellinge. "Få ställen lämpar sig bättre för kollektiv pendlingstrafik", säger reservatio-

nen. Det var givetvis ett stort missstag att så sent som 1971 lägga ner järnvägen till Falsterbo – om så inte skett hade den förmodligen varit elektrifierad och pågatägs-trafikerad idag. Nu innebär visserligen den speciella sociala strukturen på Näset att det blir svårt att bilpendlarna är ovanligt många, med ett stort inslag av förmånsbilar, och att det kan vara svårt att locka över den kategorin till kollektivsnöret. Men så må de köa!

Satsningen på kollektivtrafik motiveras med miljöhänsyn och (indirekt) med kostnadsnytta. Tyvärr står det inget om den sociala dimensionen, att det är nyttigt att tvingas vara lite kollektiv i ett över-individualiserat samhälle. Det perspektivet borde särskilt vänsterpartiet ha ideologiska förutsättningar att utveckla men så har alltså inte skett.

Miljarder till Röddinge?

Reservanterna vill inte oväntat ha mer pengar till järnväg. För vänsterpartiets del skiljer sej reservationen välgörande från partidistrikets tidigare yttrande till regionen där det urskillningslöst och prioriteringsfritt räknades upp en mängd projekt från olika önskelistor och

argumenteras – men med så mycket större kraft – för ett enda, nämligen ett godsspår runt Malmö. Denna gång nämns "diagonalen" Lund–Hörby–Kristianstad, Helsingborg–Höganäs, Söderåsbanan och Simrisbanan via Sjöbo.

Region står mot region när det gäller att dela på den nationella kakan, och det är bara rimligt att skåningar argumenterar för sin landsända. "I Skåne får man många resenärer per satsad krona", framhåller de med rätta – även om just en enda krona inte ger så många tusendels nya resenärer. Men i det perspektivet kan man undra över satsningen på hela Simrisbanan. Sträckan mellan Sjöbo och Tomelilla lär kosta två miljarder att bygga men det lokala trafikunderlaget är inte så stort i Röddinge och Ramsåsa. Pengarna gör större nytta på andra håll.

Finansiering

En ny Simrisbana måste motiveras på annat sätt, till exempel regionalpolitiskt. Det är just de hänsynen som har fått region Skåne att trots sin notoriska penningbrist erbjuda Banverket att medfinansiera en sådan järnväg, om än beloppen är "små i förhållande till den totala kostnaden", som reservanterna ärligt medger.

Det skulle alltså behövas mer pengar för att snabba på och bredda utbyggnaden. En finansieringskälla som just är aktuell i Stockholm är som bekant de bitullar som miljöpartiet drivit igenom. En del av de intäkterna ska ju gå till att förbättra kollektivtrafiken. Det hade inte varit fel om mp+v föreslagit den lösningen också för Skånes del. Tills vidare kunde det räcka med tullar i Malmö och Lund.

Trots invändningarna måste man välkomna inriktningen i den gemensamma mp/v-linjen. Inte minst viktigt är det att de samkör i denna viktiga fråga.

Gunnar Sandin

steg åt fel håll. För att tala med ett gammalt känt citat, ett steg framåt, två steg bakåt.

S berett höja budgettaken

Inför den här budgeten var ett av våra viktigaste mål att ändra på detta. Men taket låg där det låg också för 2004, så det året klarade vi inte. Men vi har nu tvingat fram rejäla höjningar av de nya taken för 2005 och 2006. Höjningar med 38 miljarder kronor för 2005 och 37 miljarder kronor för 2006. Det var fyra miljarder mer än vad socialdemokraterna ville. Det är de största höjningarna någonsin.

Vi drev socialdemokraterna så långt att dom för sin del sa att dom var beredda att gå med på att ompröva taken redan till våren 2004. För att om det bedömdes nödvändigt höja taken ytterligare. Det skulle ha varit ett viktigt principielement genombrott för en annan syn på budgetprocessen. Men den öppningen stängdes av miljöpartiet. Jag förstod aldrig riktigt mp:s

motiv och kommer nog aldrig att förstå dom. Mp påstod bland annat att det skulle ha inneburit en EMU-anpassning. Kamrater, det är alltid farligt när man blandar ihop saker och ting.

Men den höjning av taken vi trots allt kunde klara är så stor att vi nu fått både s och mp att erkänna att utgiftstaken inte utgör något hinder för att återställa sjukersättningen till 80 procent från den 1 januari 2005. Kamrater detta borde ha varit ett enkelt beslut att få med sig dom på, men det satt hårt, mycket hårt åt, innan vi kunde enas om den gemensamma bedömningen. Kamrater, detta var en mycket viktig seger inte främst för oss, men en seger för alla som vill kämpa för och slå vakt om en generell välfärdsmodell.

Bättre för småföretagen tack vare vänstern

Taken hindrade oss att göra allt det vi ville för 2004, men vi klarade bland annat att driva igenom en

satsning på produktnära forskning inom IT och telekom på hundra miljarder kronor. En satsning för nya jobb. Vi har drivit igenom en rad beslut på skatteområdet som stärker kampen för rättvisan och jobben. Genom våra insatser får de som tjänar lite bättre, betala mer i skatt än annars. De som tjänar lite, får betala lite mindre. Vi har skärpt miljöprofilen i skattesystemet. Vi har drivit igenom lättnader för mindre företag. Lättnader som gör det lättare att starta och driva företag och framförallt anställa fler.

Inga nya pengar, men ...

Vi har drivit igenom partiets krav från valet 2002 att göra om de tillfälliga stöden till kommunerna till riktiga statsbidrag från 2005. Det är inga nya pengar men det gör det lättare och säkrare för kommunerna att planera. Vårt andra krav från valet 2002 om att öka stödet till kommunerna med 10 miljarder under mandatperioden ligger na-

Ur brevkörden

Jag är tydligen en person som inger stort ekonomiskt förtroende. Det märker jag på min e-post där jag ständigt erbjuds att mot en hygglig ersättning ta hand om nigerianska oljepengar och överblivna konton från internationella vapenaffärer. Senast var det Jonas Savimbi som som frågade om jag inte – med tanke på den svåra situation familjen befann sig i efter faderns död och mot en ersättning av tio procent av beloppet – kunde ställa upp som tillfällig förvaltare av ett belopp om 16 miljoner dollar.

Å andra sidan är tilltron till mig inte lika stor på andra områden. Jag får varje dag, också det med e-post, så där fyra–fem erbjudanden om att till lågpris köpa Viagra. Ibland gäller det Superviagra, tillgängligt i en kraftfull dos som utlovas räcka en hel weekend. Som om inte detta var nog erbjuds jag dessutom särskilda piller som utlovar att förlänga penis med mellan 2 och 5 tum (ja, de räknar i tum). Hur roligt är det på en skala?

Sammanbrottet nära

Man kan nog säga att det internationella e-postsystemet över Internet håller på att bryta samman i en process som har accelererat sista halvåret. Jag har använt e-post sedan början av 1980-talet och det var i all sin enkelhet en underbar uppfinning för korta meddelanden och bifogade textfiler som kommunicerades mellan folk i datavärlden. Men det var gjort för små volymer av kommunikation för människor som litade på varandra

och hade kontakt utan att kommersiella intressen var inblandade.

Nu används det av hundratals miljoner människor och är fullt öppet för all slags kommers. Skräppost ("spam", efter den kända corned beefvarianten) får man ju med vanlig post också, men där är det lättare att sätta upp en skylt "Ingen reklam" eller att kasta. Det är rätt jobbigt att sitta på en långsam lina och sälla bort alla de dåligheter man får om ens e-postadress är tillgänglig på någon mera offentlig webbsida.

Diverse filterprogram finns, men med ytterst varierande effektivitet och tillförlitlighet. Den lösning som nu övervägs av de mest inflytelserika Internetintressenterna är ett autentiseringsystem som ska göra det omöjligt att fejka avsändaradressen. För all del, men det löser knappast problemet. Enda varianten jag kan se nu är att man utnyttjar system som man bara håller öppna för vissa avsändare, de s.a.s. närmsta brevvännerna.

Dåligt immunsystem

Till detta kommer virusproblemen. Det förhåller sig så att världens mest spridda operativsystem, Microsoft Windows, och dess mest spridda tillämpningsprogrampaket, MS Office, är uppbyggda kring utnyttjandet av ett skript-språk kallat VBScripting. Det betyder att om en PC-användare med Windows öppnar en bilaga som har kommit med e-post och som innehåller ett litet VBScript så kan det göra nästan vad det vill med

datorn. Speciellt kan det skanna av adressböcker och skicka ett antal kopior av sig själv till ett antal andra datorer. Det är detta som händer några gånger de senaste månaderna och som tymde ner hela nätet. Telia blev så förskräckt över mängden brev i systemet att de gick in och censurerade sina kunders brev och tog bort alla bilagor av några särskilt farliga typer.

Vad kan göras? Ja, Microsoft fixar det inte. De skickar ut så där en rättelse i veckan till sina system, men ska de lösa grundproblemet krävs det att deras program görs om, från början. Vad man själv kan göra är att gå över till Linux, det är bara att de lokala gurus och systemansvariga om hjälp.

Ny på Undéns post

Vi har fått en ny utrikesminister. Hon verkar vara en duktig person. Hennes tid på justitieministerposten gjorde dock att man närmast såg likheten med Gun Hellsvik. Inget dalt här alltså. Intressant att allt fler av de tunga politiska posterna besätts av jurister. Det verkar gå mot slutet för den klassiske svenske politikern som kunde vara lantbrukare, lärare eller metallarbetare. Vi är på väg mot en situation liknande den franska eller amerikanska där man bör vara jurist och advokat för att ha en chans till de politiska topposterna.

En annan reflexion är att hon är född i Lettland. Jag vet inget om hennes inställning i utrikespolitiska frågor eller hennes syn på de baltiska ländernas historia. Där

emot är det väl så att hennes far var ytterst aktiv i diskussionen om den s.k. baltutlämningen. Sverige har officiellt bett om ursäkt för densamma under Carl Bildts regeringstid. Jag tillhör dem som anser det var rimligt berättigt att låta de baltiska Waffen SS-soldaterna stå till svars för sina gärningar. Jag skulle snarare ha önskat att vi i Sverige hade lämnat ut ett antal av de baltiska krigsförbrytare som tilläts gömma sig i Sverige eller som vi hjälpte undan till Canada och Australien. Laila Freivalds ska inte läggas detta till last, men det skulle vara underligt om hon inte har starka känslomässiga band till Baltikum, det snart Natoanslutna. Jag är orolig för ytterligare svenskt närmande till Nato.

Kastanjernas tid

Nu är det kastanjernas tid, de dråsar i gatan, spricker upp och ut rullar ett av dessa sammetsglänsande underverk. Jag minns hur jag som liten samlade på kastanjer, ja hur jag tog mig ända upp till allén vid Ramlösa brunn för att hitta fler än vad som fanns på gatan hemma. Jag tror jag hade två skolådor fyllda. Vad sällan man ser skolådor nu för tiden! De var förr grunden i hemmens förvaringssystem och var t.ex. den klassiska platsen för gamla kort och negativ.

Hur som helst, lika härliga som kastanjerna var när de var nyfallna, lika tråkiga var de några veckor senare när man skulle ta fram dem och gotta sig. Torra, spruckna och fula, det var bara att kasta. Se där en av de besvikelser som formar våra liv. Kommer man någonsin över dem?

Lucifer

turligtvis självklart fast. Det krävs skall vi driva stenhårt i de fem budgetförhandlingar som väntar för resten av mandatperioden.

Tonvikten i vårt arbete har dock varit just arbete. Vi är ett marxistiskt parti, i vart fall vill många av oss att vi skall vara det vara det och jag är en av dom. Verkliga marxister både gamla och unga vet att uthållig välfärd och rättvisa inte grundas vare sig på skatt, välgörenhet, fördelningspolitik, eller statsbidrag. Nej grunden för välfärd läggs genom arbete, det som Marx beskrev som ökat mervärde och produktivkrafternas utveckling.

Detta är en av grundvalarna i arbetarrörelsens erfarenheter, grunden är produktionen. Politiken är metoden att fördela rättvist, ett sätt att dela det goda. Men vi har också lärt oss att fördelningspolitiken och den gemensamma tryggheten inte bara är en metod. Det är också ett sätt att öka tillväxten. För när alla känner tryggheten då kan och vågar fler pröva nya utmaningar. Vi talar därför om den produktiva rättvisan.

Fler jobb

Men grunden är produktionen. Vi har därför inför denna budget tagit fram femton förslag för fler jobb. Vi har kunnat driva igenom många

av dom, egentligen de flesta. Så när någon frågar vad vi är mest nöjda med, så säg: allt det som finns i budgeten för fler jobb – för det är vårt. När någon frågar vad vi är mest missnöjda med säg: att det inte finns tillräckligt med förslag för fler jobb.

Vi måste göra mer för jobben. Många kommuner står inför gigantiska problem riksdagen måste öka statsbidragen, men fler i arbete och fler arbetade timmar är ännu nödvändigare för att stärka kommunernas ekonomi. Fler arbetade timmar står inte heller i motsättning till arbetstidsreformer. En väl genomförd arbetstidsreform kan tvärtom minska utslagningen från arbetslivet och göra att fler orkar jobba fler år.

Vi måste minska inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män. Arbetarrörelsen för alltid en strid mot kapitalet. Men inom det löneutrymme som löntagarna och samhället kan klara måste kvinnorna få mer än männen om klyftorna mellan könen skall minska. Ju fler arbetade timmar vi får i jobb som inte betalas av skatter ju mer kan vi styra över till de jobb som betalas av skatter, inte minst kommunerna där kvinnorna får för låga löner.

Den svåra konsten

Vi har tagit fram sex bra budgetar

men dom är inte perfekta. Perfekta budgetar finns bara hos idealister. Det är ingen konst att vara radikal som en "errare" och lova kamp och kräva. Den svåra konsten ligger i att vara radikal och klara hem verkliga förbättringar. Det vet varje fackföreningsmänniska, kvinna som man. Ty människan hon är människa, och hon blir inte mätt av prat, det lindrar ej hennes nöd.

Men det är inte vår skicklighet vid förhandlingsbordet som avgör vad vi kan klara, inte ens antalet mandat. För politik är inte matematik. Visst skall vi vara skickliga och räkna både rött och rätt. Vi får aldrig bli som populisterna till höger och vänster. Dom som tror dom är folkvänner och som likt Schwarzenegger säger att folk inte bryr sig om siffror.

Vi får aldrig börja tro att vi helt kan upphäva resultatet av klassamhället och könsbestämda strukturer vid budgetbordet. Börjar vi tro det då har vi övergivit både marxismens och feminisomens grundläggande insikter. Övergett vår verkliga vision om att det behövs grundläggande samhällsförändringar.

När vi tar vara på insikten, att utgången av bråken om budgeten, både de goda och dåliga resultaten, beror på kampen ute i samhället, i fackföreningar, i hyresgästföre-

ningen och i kanske Sveriges starkaste folkrörelse PRO, när vi gör det då kan vi utträta mycket och mer.

I enlighet med Marx

Så paradoxen är klar. Ju mer vi tillsammans: partiledning, riksdagsgrupp och medlemmar bygger ett brett modernt marxistiskt, feministiskt parti, ett både rött och grönt parti, utanför riksdagen, ju bättre resultat kommer vi att uppnå i riksdagen och i kommande budgetar. Kamrater jag är övertygad att vi kommer att lyckas bättre och bättre både när det gäller att bygga vårt parti och ta fram budgetar som minskar klyftorna.

Och steg för steg skall vi arbeta mot det mål som Marx tecknade för oss i sitt manifest. Ett samhälle där var och ens frihet är en förutsättning för allas frihet.

KOMMUNALPOLITISKA GRUPPEN
10/10 Sammanträffande med (v)-
Malmös kompolgrupp.
Lokal: Stadshuset, Malmö. Tid: 18.30.

VECKOBLADET Svartbrödersg 3,22350 Lund. Tel 046/138213. Utges av V Lund. Prenumerationsavgiften, 250 kr/år, insättes på postgiro 1 74 59-9. **Ansv utgivare: Ola Hagring** Tel 046/143309 Manus sändes till ovanstående adress el. e-post till: vbladet.lund@passagen.se. Red. förbehåller sig rätten att korta i insänt material. Tryck: KFS AB, Lund. Adressbyte: sänd e-post, eller använd postens adressändringskort.

Begränsad eftersändning. Vid definitiv adressändring sänds tidningen i retur till Veckobladet.

PROGRAM-

Att försöka läsa ett partiprogramförslag

Det är sällan lustfyllt att läsa partiprogram. Det är nog väldigt svårt att skriva program som är både tydliga och njutbara att läsa. Också vi som inte har varit med om att skriva sådana texter, kan ju på ett ungefär räkna ut hur det går till. Många olika krav ställs. Programmet ska vara analyserande, visionärt och en plan för handling. Det ska tilltala spärrvakter i Stockholms tunnelbana, gruvarbetare i Kiruna, vårdanställda i Fagersta, romantiskt lagda skolungdomar Uppsala, lärare i Göteborg samt och annan västersinnad medelålders akademiker i Lund. Det ska självklart fungera för människor av olika slags kön och etniskt ursprung.

Även om man tilltalas mer av Johan Lönnroths motförslag, är det svårt att inte känna sympati för dem som har tagit på sig att försöka ena sig om en textmassa som ska utgöra ett samlande dokument för ett lite skakigt politiskt parti. Det är förstås lättare för Lönnroth själv att hålla stilen jämfört med gruppen som har ålagts att framställa en text i vilken varje mening blir diskuterad, förhandlad, kompromissad eller kohandlad. Alla som någon gång i ett grupparbete har försökt skriva något tillsammans, inser svårigheten när varje substantiv, verb och interpunktion kan ifrågasättas. Man får ta en kommittéskriven produkt för vad den är. Och det är ju inte särskilt troligt att själva sluttexten kommer att betyda så mycket. Det är processen som leder fram till den färdiga produkten som är mödan värd?

I Vänsterpartiets programförslag är det inte svårt att identifiera såväl sediment av partiets historia som strävanden efter förändring och anpassning till den tid vi lever i. I varje någotsånär levande organisation finns ett spänningsfält mellan tradition och förnyelse.

Om man ska analysera programmet kan man gå tillväga på olika sätt. Jag har, så här till en början, testat tre olika metoder.

Vad betyder egentligen texten?

Först försökte jag läsa texten mening för mening för att förstå vad olika utsagor betyder. Då hittar

man meningar av det mer högtidliga slaget men med ett ganska tvivelaktigt bildspråk. Ta den här till exempel: *Ropen på bröd, frihet och fred ekar genom historien.*

Man frågar sig då: Ekar det genom historien? Och vem är det som ropar? Är det rikemanssonen som sitter vid frukostbordet och ropar på pigan: "Ta hit mer bröd Anna!?" Vanligt folk har väl varit fullt upptagna med att jobba ihop sitt bröd? Inte har de väl ropat särskilt mycket? De flesta har nog insett att det inte hjälper att ropa. För vem skulle man ropa på om man inte har någon piga? Den lite mer hällörade typen av oss ropar inte, men ber ganska ofta: "Vårt dagliga bröd giv oss idag". Är det "Fader vår" som ekar genom historien och vad betyder det i så fall i vårt partiprogram?

Makten över jorden, kvarnen och brödfabriken måste man väl ta sig? Att ropa efter jord och produktionsmedel lönar sig väl inte? Men man kan förstås inte skriva "Kampen för bröd, frihet och fred ekar genom historien". Då hade ju bildspråket blivit ännu sämre. I programmets formulering verkar innehållet ha fått ge vika för den poetiska formen.

Mindre problem har jag med sådana formuleringar som *Vi lever i ett världsomfattande kapitalistiskt samhälle och världen måste förändras*. Men de verkar lite för okomplicerade på något sätt. Och man känner sig lite lätt tvivlande på att det är just det här partiet som ska kunna medverka till några stora förändringar av världen. Det blir nog inte så mycket förändring om man mest står och ropar samtidigt som man viftar med röda flaggor.

Svårare är det med *Mellan kapitalismens båda huvudklasser finns det grupper med motsägelsefulla erfarenheter av klassamhället*. Javisst, många grupper finns det. Och erfarenheterna kan säkert vara nog så motsägelsefulla. Men det här kunde väl ha utvecklats betydligt mer än vad man vågat sig på?.

Riktigt svårt blir det med: *Erfarenheter av klassförtryck filtreras genom könsidentiteter – och tvärtom*. Textmakarna har nog snickrat länge på den mening. Och en längre stund har jag också funderat på hur det går till när erfarenheter filtreras genom identiteter. Med mitt enkla och osofistikerade sätt att tänka så trodde jag att det är erfarenheten, i sig, av klassförtryck som hade olika karaktär beroende på vilket kön man tillhör – och tvärtom. Men filtrerad?

Sedan finns det mer lättförståeliga meningar som *Politiska beslut måste fattas på olika nivåer beroende på vilka problem som skall*

lösas. Då förstår jag att boknings-systemet i tvättstugan är ett problem för bostadsrättsföreningens stämma eller styrelse och inte för riksdagen, medan landsomfattande lagar ska fattas i riksdagen och inte i bostadsrättsföreningen. Eller finns här en djupare innebörd som jag inte förstår? Och ska de lagar som ska gälla transnationella företag stiftas av EU eller på någon annan överstatlig nivå?

När jag kommit så här långt gav jag upp. I stället försökte jag med två andra metoder.

Kvantitativ metod

Om man räknar hur många gånger olika ord förekommer i texten, kan man se att ordet *klasskamp* dyker upp några få gånger, ordet *miljö* i olika sammansättningar finns på mer än trettio ställen och ordet *demokrati* i ett sjuttioal. Det säger kanske något om partiets utveckling. Men tolkningen av resultatet verkar lite grund och torftig. Det måste finnas ett bättre sätt.

Känslans metod

Jag kompletterade då med den metod som bidrog till att jag röstade nej till EMU. Efter det att orden Frankfurt, Riksbanken, USA, internationalisering, globalisering, krig, valutapolitik, kronor, euro, dollar etc. hade snurrat runt i mitt obeslutsamma huvud, gav jag upp och lyssnade på min kloka hustru som sa ungefär så här: "Du ska inte tänka så jävla mycket. Känn efter i stället!"

Då satte jag mig i soffan framför teven och kollade i tur och ordning in Alf Svensson, Mona Sahlin och Bo Lundgren. Sedan lutade jag mig tillbaka och blundade. Då framträdde omedelbart för min inre syn en valsedel med ett stort NEJ. Detta tillsammans med sönernas mer sakliga argumenterande gjorde att jag på valdagen utan tvekan stoppade en exakt sådan valsedel i kuvertet.

När det gäller analysen av partiprogrammet kan man göra så här: Ta partiprogrammet i handen. Sätt dig i en bekväm stol eller lägg dig i soffan. Läs hastigt igenom texten. Låt ögonen hoppa mellan ord och meningar. Försök att öppna dörren till ditt undermedvetna. I nästa steg ska du sluta ögonen och försöka uppnå det där magiska tillståndet mellan vakenhet och sömn i vilket bilder, färger och ljud börjar framträda på den inre arenan. Försök sedan att tolka de intryck du får.

När jag gjorde så kunde jag tydligt se en grön-vit halsduk.

Det kan tyckas konstigt att få en sådan syn när man läser förslaget till partiprogram. Men man ska då vara medveten om att metoden är

väldigt subjektiv och personlig. Den innebär att man speglar programmets i sin inre föreställningsvärld. Det svåra är själva analysen av den inre synen. Min analys är så här långt bara preliminär och ser ungefär ut så här:

Själv är jag upp vuxen i och har stark knytning till det geografiska område där idrottsklubben Hammarby hade sin geografiska hemvist. Där viftade fansen med grönvita flaggor och bar grönvita halsdukar; där gick de efter matcherna på Kvarnen och dränkte sina sorger (oftast) och firade segrar ibland (men det senare på lite mer oerfaret och valhänt sätt). Där kunde man höra överdrivet högtidliga uttalanden som "Fotboll är stort. Bajen är större", tröstande förklaringar av typ "Det spelar ingen roll om vi förlorar, vi är ändå bäst" samt mer populistiska yttringar som "Det är fan att ett det ska ta så lång tid att få fram en öl".

Bland fansen uttrycktes underdogens och maktlöshetens paradoxala självsäkerhet som ungefär yttrar sig så här: att så länge man håller sig till sin grupp eller stadsdel med dess dialekt och språkbruk, så är man suverän. Lämnar man den relativa tryggheten i gruppen blir man osäkrare. Och om man skulle råka hitta en strategi och ett arbetssätt som gör att man är på väg att vinna för mycket så uppstår stor ångest, eftersom man då håller på att förlora sin identitet (och vad skulle man då filtrera sina erfarenheter genom?). Visst, vi har ingen makt och inflytande, men vi har det bästa laget, gör de bästa analyserna och det är vi som bäst har förstått spelets basala mekanismer. Vi firar våra slagna hjältar. När vi var på väg att vinna, avskedade vi vår coach. Vi vill inte ha framgång till priset av förlorad identitet.

Här var det fråga om "rop som ekade ohörda genom historien" Mycket firande och flaggviftande men lite målmedvetet vardagsarbete för makt och inflytande.

Nu har tiderna förändrats; det bor idag också andra typer av människor i stadsdelen. Hammarby har vunnit allsvenskan och dessutom behållit sin position som ett topplag. Men om det däri finns några analogier till partiprogramförslaget känner jag mig tveksam till.

mb

VECKOBLADET
 Detta nummer gjordes av Sten Henriksson, Gunnar Sandin (red.) och Kajsa Theander. Nästa redaktör Gunnar Sandin, 135899.
 Manus sänds till Vecko-bladet, Svartbrödersg 3, 223 50 Lund. Tel 046-138213.
 Vid utebliven tidning ring Cecilia Wadenbäck 13 82 13.